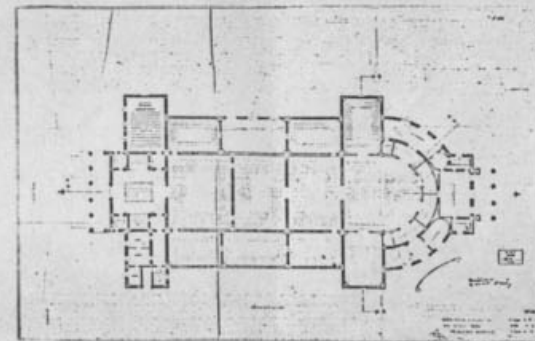

"A hadiárak, rokkantak alapja javára tervezett kiállítás
vázlatának részletei

A kiállítási helyiség a legforgalmasabb ponton 50 méter hosszú 40 méter széles homlokzattal, 17,6 méter magas három nagy és hat felső világítással volna ellátva. E célra a Bakóczy ut. avarán lévő Nevezeti Színház 100-100 méter tereit kinakozni elcsorban felhasználásra olyképpen, hogy jobbról és balról 10-10 méter széles, 6 méter magas, közepén 20 méter széles és 6 méter magas a 50 méter hosszú falozatokból állna. Be és kijáratra pedig egyetlen egy kapu volna nyitva. A terem beosztására mégvé a központi 20 méter széles és 50 a hosszú tereben, melyben a megvilágítás történeti, "Babilon" című festmény volna elhelyezve a terep I. falozat-terez nevet nyerne, a II. terep balról a Tatra-terez. Itt három kisebb terem csatlakozik a végén lévő nagyobb arányú Tetrakép-terezhez oly rendezéssel, hogy az első tereben az iskola előtt festett madarak és pillérek, továbbá a müncheni festőiskolában készült szobraik /esetleg Franciaországban voltanak kiállítástok/, a második és harmadik kis tereben sorrendben volna azok a festmények, amelyek a nagyarányú Tatra előtt festődtek. A III. terem jobbról a Taormina nevet viselné, ahol az első kis tereben Attila és Jeruzsálemi festmények, a II-ikben a libanoni cedrusok, a harmadikban "Ima a Fennsíkfalnál Jeruzsálemben", ezt követné a "Görög színház az Etnával Taorminában", mint a világ legnagyobb II-ik naput-festménye. A kiállítási helyiség jobbármánya előtt egy 50,5 méter hosszú, teljes felismeréssel, balról pedig egy színház tetővel ellátott körönd a zene vagy dalárda számára, ezt ki egészítendő kellő távolságra a közepén 21 méter hosszú 5 méter magas és 4 1/2 a széles Attilakő, anapiradói óceink sídóköve és az előző közelebb jönnének a magas pozsnak, amelyek a központi hatalmas lobogóját hordoznák. A kiállítási terület szélén virágos, cserejes ültetvényekkel volna díszítve...

Csontváry Múzeum

Fiatalkorú Építésszerek Köre felvételi pályázat 1980.

A szándék, hogy egy olyan múzeumot tervezzek, amely megfelel a "múzeum" szóban kifejeződő építészeti hagyományoknak, egybeesett Csontváry a képei számára elképzelt kiállítás eszményképével.

A közelmúltban és ma a képtárak, múzeumok építészetét valamiféle a művészet és a tömegkultúra feloldhatatlan ellentmondását feloldani kívánó funkcionális próbálkozások határozták meg. A régi múzeumok eközben kiállították az idők próbáját, mert szerkesztésük évszázados, mindenki által átélte, az épülettel kapcsolatos állandó elvárások biztos tartalmi és formai kezelésén alapult. És nem bizonytalan funkcionális célok, elvont koncepciók, ködös metafórák, különféle szerkezeti és formai bravurok csak a "vájtfülvégeknek" értelmezhető megoldások felsorakoztatásán.

PÁLYÁZAT
A
"FIATAL ÉPÍTÉSZEK KÖRE"
TOVÁBBLÉPÉSÉRE

Dobai János

A szándék, hogy Csontváry képei számára egy olyan muzeumot tervezzek, amely a szó klasszikus értelmének megfelelő épületet jelöl, találkozott azzal a lehetőséggel, amit maga a festő adott. Csontváry - talán a képzőművészet történetében egyedülálló módon - többször pontosan leírja és le is rajzolja /legkevesebb kétszer/, hogy hogyan képzei el képeinek kiállítását.

A közelmúltban és jelenben a "véros nappali szobaja-koncepció"jegyében születtek a képtárak és muzeumok, amelyek a funkciók összetorlódása, valamint a hibásan értelmezett építészeti szabadság és az ebből fakadó tanácstalanság, illetve önkény káros hatása miatt nem bizonyultak optimális megoldásnak.

A klasszikus épületek kiállták az idő próbáját és megfelelnek a velük szemben támasztott követelményeknek, mert szerkesztésük elve nem elvont koncepciók, ködös metaforák, különféle szerkezeti és formai bravurok, csak keveseknek értelmezhető módon való kezelése, hanem évszázados, mindenki által átélt az épülettel kapcsolatos egyértelmű elvárások és formai nyelv kezelése volt.

Megpróbáltam ennek a követelménynek épületemmel megfelelni.

HELYKIJELÖLES

A Városligettel kapcsolatos Csontváry-analógia az 1905- és az 1908-as Iparcsarnoki kiállítás.

ALAPRAJZ

A Csontváry által leírt és a Mücsarnok alaprajzában megtalált alaprajzi rendszer kis módosítással, kiegészítve egy - a főlépcsőt is tartalmazó - centrális elrendezésű előcsarnokkal és a mellék- és segédfunkciók helyiségeivel. A kereszttengelelyre szerkesztett bejáratok: a szerkesztésnek megfelelően főbejárt és a tényleges mozgásoknak megfelelő alsószinti bejáratok.

HOMLOKZAT

A homlokzat kialakításával a főhomlokzat előtt előlépcsőt, a funkciót jelző feliratot helyeztem el. A főhomlokzatnál gömbi perspektivikus korrekciót alkalmaztam a nagy méretek miatt.

ANYAGHASZNÁLAT

Az épület jelentőségét az egyszerű formán kívül a nemes anyagok használatával is igyekeztem jelölni.

ÜZEMELTETÉS

Javaslom, hogy a Muzeumhoz kapcsolódóan egy CSONTVÁRY - INTÉZET is működjön, ahol a világ művészettörténészei bentlakó csoportjainak számára előadások és szemináriumok tartassanak, valamint az itt lévő anyag megismertetésével Csontváry művészetének hírét és helyes értékelését terjeszthetik el világszerte.

Dobai János 1980.